

## РЕЦЕНЗИЯ

**Рецензент:** доц. д-р Петранка Иванова Мидова, катедра “Търговски бизнес”, Стопанска Академия „Д. А. Ценов” – Свищов

**Автор на дисертационния труд:** Сиана Пламенова Спасова, докторант към катедра “Икономика и управление на туризма”, Стопанска Академия „Д. А. Ценов” – Свищов

**Тема на дисертационния труд:** “Диверсификация на туристическия продукт чрез организиране на събития”

### I. Общо представяне на дисертационния труд.

Дисертационният труд на Сиана Пламенова Спасова е обсъден и допуснат до публична защита на заседание на катедра „Икономика и управление на туризма“ при СА „Д. А. Ценов“ – Свищов.

Настоящата рецензия е изготвена на основание на Заповед №578/04.07.2025 г. на Ректора на СА „Д. А. Ценов“ – Свищов, като член на Научно жури, избрано от Факултетен съвет на факултет „Производствен и търговски бизнес“, Протокол №14/03.07.2025 г. Тя е изготвена съгласно изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България, Правилника за неговото прилагане и Правилника за развитие на академичния състав в СА „Д. А. Ценов“ – Свищов.

Дисертацията има класическа структура – обособени са три глави, които са в логическа последователност и с *общ обем от 186 /сто осемдесет и шест/ страници без приложенията.*

*Основната цел на дисертационния труд* е да се изследва въздействието на организирането на събития върху развитието на туристическата дестинация. За постигане на целта са формулирани *4 /четири/ изследователски задачи*, които са в безусловна връзка с поставената цел. Счита се, че е постигната поставената цел и са решени посочените задачи. Върху тази база може да се заключи, че е доказана изследователската теза, а именно: „...че организирането на събития представлява ефективен инструмент за диверсификация на туристическия продукт, който същевременно допринася за икономическото развитие, социалната ангажираност и културната устойчивост на дестинациите.“ Коректно и ясно са формулирани целта, задачите и тезата.

*Обект на изследването са туристическите предприятия, организиращи събития, на територията на община Свищов.*

*Предметът на изследване са възможностите за диверсифициране на туристическия продукт чрез организиране на събития.*

За разработване на труда са използвани *множество научни методи* – индукция, дедукция, сравнителен анализ и синтез, контент анализ, статистически методи за обработка на данни, Ликертова скала за измерване на нагласи, анкетен метод и интервю, емпирично наблюдение, исторически метод, както и техники на научното познание и логическо обобщение. Практическото изследване са базира на проведено анкетно проучване и експертни оценки с използване на стандартизирани матрици за валидиране на резултатите. В края на заключението са изведени *ограничителните условия*.

Проучени са и използвани с критичен анализ *голям брой литературни източника* – 123 /сто двадесет и три/, от които 52 /петдесет и два/ са на кирилица и 71 /седемдесет и един/ източника на чужд език. с което са постигнати част от образователните цели на докторантурата. Резултатите от изследването и анализа са онагледени в 13 /тринадесет/ фигури и 11 /единадесет/ таблици.

*В обобщение, дисертационният труд отговаря на изискванията на чл. 27, ал. 2 от Правилника за прилагане на Закона за развитие на академичния състав на Република България.*

## **II. Преценка на формата и съдържанието на дисертационния труд.**

Разглежданата проблематика, относно значимостта на събитийния туризъм за развитието на дестинацията в България /конкретно община Свищов/, е *актуална и подходяща за подобен вид разработка*. При нейното представяне проличава, че кандидатката притежава необходимите знания, умее да интерпретира теоретичните постановки, свързани с организирането на събития в сферата на туризма.

Научната разработка се отличава с оригиналност на изследване на проблематиката и използване на подходящ инструментариум за постигане на целта. По отношение на структурата може да се отбележи, че тя е балансирана.

*Първа глава* е в обем от 55 страници и има теоретичен характер. В нея в логическа последователност са изведени базовите понятия: туристически продукт,

дестинация, събитие, диверсификация и събитиеен туризъм като е предложена авторова дефиниция на понятието „туристически продукт“. Изследва се възможността за диверсификация на туристическия продукт чрез организиране на събития.

*Втора глава* на труда е в обем от 50 страници. В съдържателно отношение тя включва методичните основи на дисертацията, като се детерминират ресурсите, необходими за организиране на събития и се изследва тяхното въздействие върху развитието на дестинацията. В резултат на това се предлага Модел за диверсификация на туристическия продукт чрез организиране на събития.

*Трета глава* с обем от 54 страници представлява емпиричното апробиране на разработения модел. Започва с анализ на предпоставките, анализ на туристическите ресурси и на организираните събития в конкретна дестинация, а именно община Свищов, обхваща тестване на Модела и завършва с формулиране на мерки и препоръки за развитие на туристическия продукт чрез организиране на събития на ниво община.

В рамките на дисертационния труд са представени както следва: списък с използвани фигури, списък с използвани таблици, използвана литература, декларация за оригиналност и достоверност и 4 /четири/ броя приложения.

Представеният дисертационен труд може да се определи като задълбочено изследване, подкрепено с графичен, табличен и обработен по подходящ начин емпиричен материал. Докторантката демонстрира умение да систематизира, анализира и обобщава теоретични и емпирични данни за целите на своето проучване.

Структурното изложение на дисертационния труд **отговаря на основните изисквания за оценяване.**

*Авторефератът* на докторант Сиана Пламенова Спасова е в обем 43 /четиридесет и три/ страници. В обхвата му са включени изискуемите към подобен вид разработка елементи: обща характеристика, структура, кратко изложение на дисертационния труд, справка за научните и научно-приложните приноси, списък на публикации на докторанта по темата на дисертационния труд, представена е декларация за оригиналност и достоверност.

*Авторефератът* отразява коректно вижданията на автора, представени в основната разработка и съответства на изискванията към подобен вид изследване по отношение на обем и съдържание.

*Публикациите* по дисертацията са достатъчно на брой и включват: 1 /една/ монография и 1 /една/ студия в съавторство, 2 /две/ статии, от които 1 /една/ самостоятелна и 5 /пет/ доклада, от които 1 /един/ самостоятелен. Това показва, че значими части от труда са достояние на широката общественост и са получили положителна оценка. Кандидатката отговаря на условието за изпълнение на минималните национални изисквания за придобиване на ОНС „Доктор“.

Дисертационният труд се отличава с коректно цитиране на използваните литературни източници, като е използван АРА стил. Удостоверена е автентичността и оригиналността на разработката. Спазени са изискуемите *правила за научна етика и се отчита допустим процент на съответствие.*

### **III. Научни и научно-приложни приноси на дисертационния труд.**

Научните достойнства на дисертационния труд могат да се очертаят в следните насоки:

**Първо.** Обогащаване на теоретичните знания относно туристическия продукт и събитийния туризъм чрез концептуално систематизиране и критичен анализ на водещи научни постановки, прецизиране на ключови понятия и формулиране на авторова дефиниция.

**Второ.** Върху базата на разработена методологична рамка е структуриран модел за диверсификация на туристическия продукт чрез организиране на събития, допълващ се от матрица „ресурси – събития“, портфолио подход и система от ключови показатели за изпълнение – КРІ.

**Трето.** Въз основа на емпирично апробиране на предложения модел в реална дестинационна среда – община Свищов, е извършено оценка на туристическите ресурси и събития, както и на техния ефект върху развитието на дестинацията.

**Четвърто.** Обосноваване на необходимостта и прилагане на система за измерване на ефективността чрез КРІ анализ, като инструмент за оценяване въздействието на организираните събития върху диверсифицирането на туристическия продукт в дестинацията.

**Пето.** Извеждане на конкретни насоки за устойчиво развитие на дестинации чрез събитийна диверсификация, подобряване на събитийното управление и позициониране на дестинацията, с приложимост в Община Свищов и други дестинации със сходен профил.

Постигнатите *приноси* съдържат научни идеи и тяхната значимост се доказва в теоретичен и приложен аспект. В тази връзка може да се заключи, че *дисертационният труд отговаря на изискванията на чл. 27, ал. 1 от Правилника за прилагане на Закона за развитие на академичния състав на Република България.*

#### **IV. Критични бележки, въпроси и препоръки по дисертационния труд.**

При обсъждане на научната разработка в катедрата като вътрешен рецензент съм отправяла бележки и препоръки, които са отразени от докторантката. Интересната проблематика, поставена в дисертационния труд, поражда един въпрос:

1. Ако на докторант Спасова бъде възложена задача да разработи рекламна кампания на община Свищов като атрактивна дестинация за събитийен туризъм, какви рекламни средства би използвала?

#### **V. Обобщено заключение и становище.**

Рецензираният дисертационен труд се определя като значимо научно-приложно изследване в актуална област. Той *отговаря на изискванията на Закона за развитието на Академичния състав в Република България, на Правилника за неговото приложение и на Правилника за развитие на академичния състав в СА „Д. А. Ценов“ – Свищов.* Кандидатката притежава необходимите теоретични знания и способност за самостоятелни проучвания, с което допринася към развитието на науката по изследваната проблематика. След всичко казано, давам **положителна оценка** на дисертационния труд и предлагам на уважаемите членове на научното жури на **Сиана Пламенова Спасова** да бъде присъдена образователната и научна степен **“Доктор”** по докторска програма „Икономика и управление (туризъм)“.

21.07.2025 г. , гр. Свищов

Рецензент: .....

(доц. д-р П. Мидова)